

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΩΜΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΟΜΗΤΟΡΙΚΟΝ ΜΝΗΜΑ.

Ίστορικά στοιχεία.

Τό τυπικόν τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων διαλαμβάνει ὅτι τήν παραμονήν τῆς Θεομητορικῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τελεῖται εἰς Γεθσημανῆν πρό τοῦ Θεομητορικοῦ Μνήματος εἰδική ἀκολουθία Ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, ἐπέχουσα τρόπον τινά θέσιν Ἐπιταφίου διὰ τήν Θεοτόκον.

Ἡ τελετή τῶν Ἐγκωμίων τοῦ ἔτους 2010.

Διὰ τήν τελετήν ταύτην ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καί Ἑλένης ἡ Ἀγιοταφίτικῇ Ἀδελφότητι ἅπασα, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου τήν πρωΐαν τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, Παρασκευήν 14^{ης} /27^{ης} Αὐγούστου 2010.

Εἰς τάς τάξεις τῆς Ἀγιοταφίτικῆς Ἀδελφότητος προσετέθησαν οἱ ἐξ Ἑλλάδος παρεπιδημοῦντες Μητροπολῖται Σερρῶν κ. Θεολόγος καί Δράμας κ. Παῦλος, πολλοί ἐξ Ἑλλάδος καί Ρωσίας κληρικοί καί μοναχοί καί πολλοί συνακολουθοῦντες εὐλαβεῖς προσκυνηταί, ψάλλοντες τό «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» καί ἄλλα τροπάρια.

Ἡ σχηματισθεῖσα ἱερά πομπή κατηνύθη ἀπό τοῦ Κεντρικοῦ Μοναστηρίου διὰ τῆς Χριστιανικῆς Ὁδοῦ καί τῆς Ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου πρός Γεθσημανῆν, διερχομένη πρό τῶν Ἱερῶν Μονῶν τοῦ Ἀγίου Χαραλάμπους, τοῦ Πραιτωρίου, τῶν Ἀγίων Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης καί τοῦ Ἀγίου Πρωτομάρτυρος καί Ἀρχιδιακόνου Στεφάνου.

Φθάσασα ἡ συνοδεία εἰς Γεθσημανῆν, εἰσῆλθεν εἰς τό ἡγουμενεῖον, τό ἄνωθεν τοῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, δι' ὀλίγην ἀνάπαυσιν ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καί διὰ τήν ἐν τῷ μεταξύ προετοιμασίαν ὑπό τῶν ἱερέων τῶν τῆς προϋπαντήσεως τοῦ Πατριάρχου.

Λαβὼν ὁ Μακαριώτατος τό μήνυμα ὅτι «πάντα ἤδη ἔτοιμὰ ἐστίν», κατῆλθε μετὰ τῶν Ἀρχιερέων εἰς τήν αὐλήν τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως, ἔνθα ἐνεδύθη μανδύαν καί λαβὼν σταυρόν, ἠύλόγησε τήν ἁγίαν εἰσοδὸν καί ἡ ἱερά πομπή ἤρξατο κατερχομένη τὰς βαθμίδας πρός τό Θεομητορικόν Μνῆμα, τῶν ψαλτῶν ψαλλόντων: «Ἐν τῇ γεννήσει τήν Παρθενίαν ἐφύλαξας...»

Λειτουργικά στοιχεῖα τῆς ἑορτῆς:

Φθάσας ὁ Μακαριώτατος εἰς τό μέσον τοῦ Ναοῦ πρό τοῦ Θεομητορικοῦ Μνήματος, ἠύλόγησε τό ἀσφυκτικῶς συνωστιζόμενον καθ' ὅλον τὸν ναὸν εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα Ὁρθοδόξων ἐκ διαφόρων χωρῶν, Ἰσραήλ, Ἰορδανίας, Παλαιστινιακῆς Αὐτονομίας, Ἑλλάδος, Κύπρου, Ρωσίας, Οὐκρανίας, Ρουμανίας, Μολδαβίας καί Σερβίας.

Ἐνδεδυσμένος τὸν μανδύαν καί κρατῶν τήν ποιμαντορικὴν ράβδον, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον ὁ Μακαριώτατος, ὅτε καί προσῆλθον οἱ Ἀγιοταφῖται ἱερεῖς καί οἱ παρεπιδημοῦντες ἐκ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἔλαβον καιρόν διὰ τήν συμμετοχὴν αὐτῶν εἰς τήν τελετήν τῶν Ἐγκωμίων.

Οἱ ἱεροψάλται ἔψαλλον εἰς ἀργὸν βυζαντινὸν μέλος τό «Ἄνωθεν οἱ προφηταὶ Σέ

προκατήγγειλαν...», έως ότου οί Ἱερεῖς, οί Ἀρχιερεῖς καί ὁ Πατριάρχης ἐνδυθῶσι πλήρη ἱερατικήν, ἀρχιερατικήν καί πατριαρχικήν στολήν.

Μετά τοῦτο ἤρξατο ἡ ἀκολουθία τῶν Ἐγκωμίων εἰς τρεῖς στάσεις:

Τήν α': «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθης, βαβαί...».

Τήν β': «Ἄξιόν ἐστιν μεγαλύνειν Σέ, τήν θεοτόκον...».

Τήν γ': «Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσάγουσι, Παρθένε...».

Εἰς τήν α' τῶν στάσεων τούτων ὁ Πατριάρχης ἐθυμίασε τόν τάφον καί τό ἐκκλησίασμα, ἐνῶ εἰς τάς β' καί γ', Ἀρχιερεῖς.

Εἰς τοὺς θεολογικοὺς ὕμνους τῶν στάσεων τούτων, κατανυκτικῶς ψαλέντας ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, τῶν Ἀρχιερέων καί τῶν ἱερέων καί τῶν ἱεροψαλτῶν ἐναλλάξ, ὑμνήθη ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, ὡς ἡ Ἀγνή Κόρη, ἡ ἐκ Πνεύματος Ἁγίου σαρκώσασα τόν ἄσαρκον πρίν Λόγον, ἡ διακονήσασα τοῦτον καί ἀκολουθήσασα Αὐτόν ἕως τοῦ σταυροῦ καί μετά τήν Ἀνάστασιν καί τήν εἰς οὐρανούς Ἀνάληψιν Αὐτοῦ παραμείνας εἰς Ἱερουσαλήμ καί προσευχομένη ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἐνθα προανηγγέλη Αὐτῇ ὁ θάνατος Αὐτῆς, ἐφ' ᾧ ἐκ περάτων τῆς Οἰκουμένης, θείῳ νεύματι, συνηθροίσθησαν οἱ Ἀπόστολοι καί ἐνεταφίασαν αὐτήν «Γεθσημανῇ τῷ χωρίῳ». Ὁ τάφος ὅμως οὗτος δέν ἐκράτησε τήν Μητέρα τῆς Ζωῆς. Ὁ Υἱός καί Κύριος καί Θεός Αὐτῆς μετέστησεν Αὐτήν πρό τῆς καθολικῆς Ἀναστάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ψυχῇ τε καί σώματι καί ἐκάθισεν Αὐτήν δεξιόθεν Αὐτοῦ. Ἐκεῖθεν Αὕτη πρεσβεύει καί μεσιτεύει ὑπέρ βοηθείας καί λυτρώσεως ἡμῶν ἐκ παντοίων κινδύνων καί νόσων καί δεινῶν καί περιστάσεων. Μετά τήν συμπλήρωσιν τῆς ψαλμωδίας τῶν ὕμνων, ἐκήρυξε τόν θεῖον λόγον ὁ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερρῶν κ. Θεολόγος.

Εἰς τήν θεολογικήν καί συγκινητικήν ὁμιλίαν αὐτοῦ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σερρῶν εἶπε περίπου τά ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἔχομεν τήν εὐλογίαν καί τήν χαράν νά παριστάμεθα σήμερα ἐνώπιον τοῦ Πανσέπτου Μνήματος τῆς Ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου. Παριστάμεθα καί ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ Μαριάμ ἡ ἀγνή κόρη τῆς Ναζαρέτ εἶναι ἡ Θεοτόκος, ἡ τέξασα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ κενός τάφος αὐτῆς γίνεται καί δι' ἡμᾶς ἡ κλῖμαξ πρὸς οὐρανόν.

Ἦλθομεν ὡς ἄλλοι ἀπόστολοι, ἵνα ἀποθέσωμεν τά εὐώδη ἄνθη τῆς ἀγάπης ἡμῶν, τῆς εὐλαβείας καί τοῦ σεβασμοῦ. Ἦλθομεν ἵνα ἀποθέσωμεν τόν πόνον, τήν ἐλπίδα μας, τάς δυσκολίας, τά δάκρυα. Ἦλθομεν, ἄνθρωποι διαφόρων ἐθνικοτήτων, Ἕλληνες, Ρῶσοι, Ἀραβες, Ρουμᾶνοι, Σέρβοι, Χριστιανοί Ὀρθόδοξοι ὅλοι, ἵνα προσκυνήσωμεν τόν Τάφον Της. Τά ὑπεράνω τῶν κεφαλῶν ἡμῶν κανδήλια καί αἱ πέριξ ἡμῶν εἰκόνες μαρτυροῦν τό κάθε ἓνα, ἓνα τάμα, ἓνα πόνο, μία ἱκεσία, μία κραυγή.

Πρὸς ποῖον νά καταφύγωμεν σήμερον, ζῶντες εἰς ἓνα κόσμον παραπαίοντα, εἰς ἓνα

κόσμον ὁ ὁποῖος πάσχει ὄχι ἀπό οἰκονομικήν, ἀλλὰ ἀπό ἠθικήν κρίσιν, διότι τὸ ἠθικόν κακόν ἐπικρατεῖ εἰς τόν κόσμον. Διὰ τοῦτο ἤλθομεν, προκειμένου νά παρηγορηθῶμεν, νά ἐνισχυθῶμεν εἰς τὸ πρόσωπον καί εἰς τήν πρεσβείαν τῆς Θεοτόκου.

Ἐπειδὴ ἡ Θεοτόκος εἶναι ὅ,τι ἀνώτατον ἔχει νά παρουσιάσῃ ἡ ἀνθρωπότης. Εἶναι ἡ ἀνακαινισμένη ἀνθρωπίνη φύσις. Εἶναι ἡ ἀκρότης τῶν ἀρετῶν, τὰς ὁποίας διὰ τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος αὐτῆς κατέκτησε.

Διὰ τοῦτο καί ἐνώκησε εἰς αὐτήν ὁ Λόγος. Προσβλέποντες καί ἡμεῖς πρὸς ἐκείνην, ἔχομεν αὐτήν ὡς πρότυπον νά ἐνσαρκώνωμεν καί ἡμεῖς πνευματικῶς τόν Χριστόν, νά γίνωμεν δοχεῖα Του, νά γίνωμεν «Θεοτόκοι».

Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς λέγει περὶ τῆς Θεοτόκου ὅτι αὕτη εἶναι τὸ μεθόριον μεταξύ κτιστῆς καί ἀκτίστου φύσεως.

Εἰς αὐτήν ἀποδεικνύονται τὸ κατορθωτόν, τὸ ἐφικτόν, ὅτι δηλαδή ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νά γίνῃ χωρητικὸς τῆς Θεότητος.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ στηρίζει τήν ζωὴν μας, δίνει νόημα σ'αὐτήν, ὅταν μάλιστα ζῶμεν εἰς ἓνα κόσμον κρίσεως, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει ἀπροθυμίαν νά ἔλθῃ εἰς κοινωνίαν μέ τόν Θεόν, ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἐξώρισε τόν Θεόν ἀπό τήν ζωὴν του καί ἐδημιούργησεν ἓνα κόσμον, εἰς τόν ὁποῖον κυριαρχεῖ ἡ ἀπληστία καί ἡ ἀδικία. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως δέν εἶναι ἀφ' ἑαυτοῦ ἀξία. Εἶναι ἀξία ἐν σχέσει καί ἀναφορᾷ μέ τόν Δημιουργόν Του, τόν Θεόν. Μέ τόν Θεόν ἐγένετο «Κεχαριτωμένη» ἡ Θεοτόκος.

Ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης λέγει διὰ τήν Παναγίαν ὅτι αὕτη εἶναι ἡ ταμειοῦχος τῆς χάριτος, ὅτι ὅλα τὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ πρὸς τόν ἄνθρωπον προέρχονται διὰ τῆς Θεοτόκου.

Ἄς ἀγαπήσωμεν λοιπόν τόν Θεόν ὡς τήν πρῶτον καί κάλλιστον ἀγαθόν. Τότε ὁ κόσμος θά ἀρχίσῃ νά μεταβάλλεται εἰς Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Ἄς ἀνεβαίνωμεν πρὸς τόν Γολγοθᾶν, ἔχοντες Συγκυρηναῖον τόν Χριστόν καί ἅς εἴμεθα Συγκυρηναῖοι μεταξύ ἡμῶν. Ἄς ἔχωμεν ὡς πρότυπον καί ὡς πρέσβειραν τήν Θεοτόκον. Ἄς ἀτενίζωμεν πρὸς Ἐκείνην. Τότε ἡ χαρά, ἡ ἀγαλλίασις καί ἡ εἰρήνη καί ἡ ἐν Χριστῷ ἀσφάλεια, θά κατοικήσῃ εἰς τήν ψυχὴν μας, διὰ νά ἀποδιώξῃ τόν φόβον, τόν ὁποῖον προκαλοῦν τὰ καταστρεπτικά φαινόμενα, ἀποτελέσματα τῶν ἀνθρωπίνων ἐνεργειῶν.

Ἄς προσευχηθῶμεν εἰς τήν Θεοτόκον καί διὰ τήν πατρίδα μας, τήν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία ἤλθεν εἰς κρίσιν, ἐπειδὴ οἱ ἐκπρόσωποι αὐτῆς εἰς τήν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσιν καί εἰς ἄλλας ὁργανώσεις παρέδωσαν τὰ πρωτοτόκια τῆς τῆς Ἑλληνορθοδόξου παραδόσεώς μας καί ἐδελεάσθησαν ἀπὸ ξένα πρότυπα, τὰ ὁποῖα δέν μᾶς ἀρμόζουν, δέν μᾶς ταιριάζουν καί ἀντὶ τῶν δελεαστικῶν ὑποσχέσεων ἔλαβον ψίχουλα ξένων τραπεζῶν.

Εἶθε ἡ κρίσις αὐτὴ νά γίνῃ ἀφορμὴ δι' ἀνάνηψιν καί συναίσθησιν καί στροφὴν πρὸς τὰς ρίζας τῆς παραδόσεως ἡμῶν, τῆς ζωοποιοῦ, τῆς δυναμένης νά στηρίξῃ τήν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ ἔθνους ἡμῶν.

Μετέχοντες σήμερον, Μακαριώτατε, μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ Ἀγίου Δράμας ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τήν συγκινητικὴν ταύτην τελετὴν τῶν

Ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, εὐχόμεθα ὅπως εἶναι θεοσκεπάστα καί θεοτοκοσκεπάστα τά ἔτη Ὑμῶν, ἵνα καθοδηγῇτε τήν Ἀγιοταφίτικὴν Ἀδελφότητα καί τήν Σιωνίτιδα Ἐκκλησία ὅλην εἰς τό ἁγιαστικόν αὐτῆς προσκυνηματικόν ἔργον πρὸς τιμὴν τῆς Θεοτόκου καί τοῦ εὐλογημένου ἡμῶν ἔθνους. Γένοιτο».

Μετά τόν θεῖον λόγον ἐψάλησαν τά Εὐλογητάρια καί οἱ Αἱνοὶ καί ἡ Δοξολογία, ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ὁποίας καί ἐν ᾧ ἐψάλλετο τό ᾠσματικόν «Ἅγιος ὁ Θεός.....» ἐγένετο ἡ ἔξοδος τῆς ἱερᾶς εἰκόνης τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου διὰ τῶν βαθμίδων πρὸς τήν πύλην τοῦ Ναοῦ ἐπὶ ἡντρεπισμένου μετ' εὐλαβείας καί καλαισθησίας δι' ἀνθέων Ἐπιταφίου, βασταζομένου ὑπὸ ἱερέων ἐναλλάξ, προπορευομένων ὅλων τῶν ἱερέων καί ἀκολουθούντων τῶν Ἀρχιερέων καί τοῦ Πατριάρχου. Ὅτε ἡ πομπή ἔφθασεν εἰς τό ἀνώτατον σημεῖον τῶν βαθμίδων πρὸ τῆς πύλης τοῦ Ναοῦ, ὁ Πατριάρχης ἀνέπεμψε δέησιν «ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης» καί «ὑπὲρ προστασίας καί εὐσταθείας τοῦ γένους ἡμῶν» καί «ἀγαθῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου», παρουσίᾳ καί τοῦ Ἐκπροσώπου τοῦ Γενικοῦ Προξενείου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Γεωργίου Πουλέα.

Τῆς δεήσεως συμπληρωθείσης, ψαλλομένου τοῦ «Ἀπόστολοι ἐκ περάτων» καί «Ἐν τῇ γεννήσει τήν Παρθενίαν ἐφύλαξας...», οἱ κρατοῦντες τόν Ἐπιτάφιον ἱερεῖς ἐκινήθησαν πρὸς τό κέντρον τοῦ Ναοῦ καί τόν χῶρον τῆς «Πλατυτέρας», ὅπισθεν τοῦ Τάφου τῆς Θεοτόκου, ὅπου καί ἐτοποθέτησαν αὐτόν διὰ προσκύνησιν τῆς ἱερᾶς εἰκόνης τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τῶν πιστῶν ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας, ἕως τῆς ἀνόδου αὐτῆς εἰς τό ἕναντι τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως Παρεκκλήσιον αὐτῆς τήν 23^{ην} Αὐγούστου, ἡμέραν τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐορτῆς τῆς Κοιμήσεως.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας.

ngg_shortcode_0_placeholder